Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 15.04.2014 § 139

HEL 2013-000385 T 11 01 00 00

ESAVI/716/04.08/2010

Päätös

Ympäristölautakunta päätti valittaa Vaasan hallinto-oikeudelle Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä 28.3.2014 No 62/2014/1, joka koskee Helsingin Satamalle myönnettyä ympäristölupaa.

Vaatimukset Vaasan hallinto-oikeudessa

Ympäristölautakunta katsoo, että Länsisataman toiminnan ja siihen liittyvän liikenteen meluhaittojen torjuntaa ja melupäästöjen vaikutusten seurantaa koskevat lupamääräykset 4 ja 13 ovat riittämättömiä. Lisäksi ympäristölautakunta esittää lupamääräysten täydentämistä jäljempänä esitetyllä tavalla

Ympäristölautakunta toteaa, että satamatoiminnan aiheuttamasta melusta aiheutuva vakavin haitta on unen häirintä, josta seurauksena voi olla vakavia terveyshaittoja. Satamamelusta tekee erityisen ongelmallisen laivojen apumoottoreiden aiheuttama pienitaajuinen melu yöaikaan. Pienitaajuisen melun aiheuttamaa yöaikaisen haitan suuruutta ei voida arvioida riittävästi pelkästään pääosin asuinrakennusten suojaamilla sisäpihoilla sijaisevien oleskelu- ja piha-alueiden koko yöajan keskiäänitason (LAeq,22-07h) perusteella, kuten aluehallintovirasto on päätöksessään esittänyt. Satamameluun liittyy myös lyhytkestoisia melutapahtumia, kuten esimerkiksi ajoramppien kolahduksia ja raskaiden ajoneuvojen ohiajoja, joiden haitallisuutta ei myöskään voi arvioida pelkästään ulko-oleskelualueiden koko yöajan keskiäänitason perusteella.

Sataman viereen, sen ja satamaliikenteen vaikutusalueelle, on rakennettu jo asuintaloja, joiden julkisivujen äänen eristävyysvaatimuksiksi liikennemelua vastaan on asetettu 32 dB. Kortteleiden 20809 ja 20812 kaavamääräyksissä on huomioitu myös pienitaajuinen laivamelu. Kaavamääräysten riittävyyttä meluhaittojen ehkäisemiseksi ei ole todennettu.

Edellä todetun perusteella ympäristölautakunta toistaa lausunnossaan 19.2.2013 esittämänsä vaatimuksen, että päätöksessä tulee ulko-

oleskelualueita koskevien melurajojen lisäksi erikseen määrätä, että lyhytkestoisista melutapahtumista tai laivamelun pienistä taajuuksista ei saa yöllä kello 22.00–7.00 aiheutua asuntoihin eikä potilas- tai majoitushuoneisiin sisälle sellaista meluhaittaa, jonka voitaisiin katsoa aiheuttavan unen häirintää, siten kuin sosiaali- ja terveysministeriön Asumisterveysohjeessa (Oppaita 2003:1) ja sen soveltamisoppaassa (2009) on esitetty.

Lisäksi ympäristöluvan tarkkailumääräyksiä tulee täydentää siten, että sataman pitäjällä on velvollisuus perustellusta syystä, esimerkiksi asukasyhteydenottojen perusteella, selvittää, aiheuttaako satamatoiminta ja siihen liittyvä liikenne päiväaikaisten (LAeq,07-22h) tai yöaikaisten (LAeq,22-07h) meluohjearvojen ylityksiä asuntojen sisällä tai edellä mainittua unen häirintää. Tarvittaessa mittauksia tulee suorittaa myös asuinrakennusten sisätiloissa. Mittausten suorittaja pitää olla päteväksi todennettu eli akkreditoitu.

Päätöksessä tulee vielä määrätä, että Helsingin Sataman on ryhdyttävä viivytyksettä tarpeellisiin meluntorjuntatoimenpiteisiin, jos asunnoissa todetaan mittausten perusteella satamatoiminnasta aiheutuvaa ohjearvot ylittävää melua tai yöunen häirintää kello 22.00−7.00. Meluntorjuntatoimenpiteenä voisi tulla kyseeseen myös esimerkiksi satamatoiminnan rajoittaminen, jos muut keinot eivät riitä.

Muutoksenhaku

Tähän valitukseen ei voi hakea muutosta (Kuntalaki 91 § asian valmistelu).

19.02.2013 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Hannu Arovaara, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32014
hannu.arovaara(a)hel.fi
Harri Pasanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32013
harri.pasanen(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 25.02.2013 § 233

HEL 2013-000385 T 11 01 00 00

Viite: Dnro ESAVI/716/04.08/2010

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon Helsingin Sataman Länsisataman ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista koskevasta hakemuksesta:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 19.2.2013 kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena antanut asiassa lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle. Kaupunkisuunnitteluvirasto on 15.2.2013 kunnan kaavoitusviranomaisena antanut asiassa lausunnon kaupunginhallitukselle (Liite 4).

Kaupunginhallitus viittaa em. lausuntoihin ja toteaa, että uusien kaavojen mukainen satama-alueen lähiympäristö tulee olemaan hyvin erilainen verrattuna nykyiseen. Asuinrakentamista tulee huomattavasti lähemmäs satamatoimintoja ja laituripaikkoja kuin nykytilanteessa.

Alueiden kaavoituksessa on arvioitu ja otettu huomioon satamatoiminnasta aiheutuvia vaikutuksia läheisille alueille suunnitelluille toiminnoille.

Melu

Länsisataman ympäristön kaavoituksessa on varauduttu satamatoiminnasta aiheutuvaan meluun siten, että asuntojen sisätilat ja ulko-oleskeluun tarkoitetut alueet ovat melulta riittävästi suojassa.

Hakijan esitys melumääräyksen muuttamiseksi on perusteltua, koska alueen kaavoituksessa pystytään suunnitteluratkaisuilla varmistamaan, että asuntojen sisätiloissa ja ulko-oleskelualueilla täytetään melutason ohjearvot.

Satamatoiminnan ja siihen liittyvän liikenteen yhdessä aiheuttama melutaso saisi olla päiväaikaan kello 7–22 asuntoalueilla, hoito- ja oppilaitoksia palvelevilla alueilla sekä virkistysalueilla enintään 55 dB. Yöaikaan kello 22–7 melutaso saisi olla asuntoalueilla ja hoitolaitoksia palvelevilla alueilla enintään 50 dB.

Sallitut ulkomelutasot voivat olla edellä mainittuja korkeampia, jos sataman lähiympäristön uudet asuntoalueet, hoito- ja oppilaitoksia palvelevat alueet sekä virkistysalueet suunnitellaan ja toteutetaan satamatoiminnan aiheuttama melu huomioon ottaen. Korkeammat melutasot voidaan hyväksyä vain sillä edellytyksellä, että hakija esittää tarkan selvityksen melulle altistuvien kohteiden suojelun toteutumisesta kaavan edellyttämällä tavalla.

Päästöt ilmaan

Sataman toiminta kohottaa rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspitoisuuksia lähinnä satama-alueilla ja niiden välittömässä lähiympäristössä ja laivareittien varsilla.

Ilmapäästöjä koskevaa lupamääräystä tulisi tiukentaa ja selkeyttää. Luvassa tulisi aiempaa selkeämmin edellyttää, että satamassa pidempään viipyvissä aluksissa käytetään vain vähärikkistä polttoainetta, jollei aluksissa ole käytössä riittävää päästöjen vähentämistekniikkaa tai maasähkövalmiutta.

Jos muussa kuin säännöllisessä liikenteessä olevassa aluksessa (risteilyalukset) ei ole mahdollista käyttää vähärikkistä polttoainetta, tulisi laiturijärjestelyin pyrkiä huolehtimaan siitä, että tällaiset alukset kiinnittyvät mahdollisimman kaukana asunnoista tai muista häiriintyvistä kohteista oleviin laitureihin.

Kaupunginhallitus puoltaa ympäristöluvan myöntämistä Helsingin Sataman Länsisatamalle edellä sekä ympäristölautakunnan ja kaupunkisuunnitteluviraston lausunnoissa esitetyn mukaisesti.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto Virastopäällikkö/Ksv 15.2.2013

HEL 2013-000385 T 11 01 00 00

Tausta

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupungin kaavoitusviranomaisen lausuntoa Helsingin Sataman hakemuksesta, joka koskee Länsisataman ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista. Lausunto toimitetaan kaupunginhallituksen kautta. Hallintokeskukselta on saatu lausunnon toimittamiselle lisäaikaa 15.2.2013 asti.

Helsingin Sataman Länsisatamalla on Länsi-Suomen ympäristölupaviraston myöntämä ympäristölupa nro 38/2006/2 (30.11.2006). Ympäristöluvan mukaisesti Helsingin Sataman tuli 31.12.2010 mennessä saattaa vireille hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi.

Toiminta, jolle ympäristölupaa haetaan

Länsisatama on matkustajasatama, jolla operoidaan matkustajalauttaliikennettä Tallinnaan, Pietariin ja Tukholmaan. Lauttaliikenne palvelee myös matkustajalaivoilla kulkevaa rahtiliikennettä. Länsisataman Jätkäsaaren puoleinen toiminta-alue on toiminnassa ympäri vuoden ja ympärivuorokautisesti. Päivittäisiä lähtöjä on noin 10, joista valtaosa on Helsinki-Tallinna liikennettä. Linjaliikenteen matkustajia oli vuonna 2009 noin 4,4 miljoonaa, vuonna 2010 noin 4,8 miljoonaa, vuonna 2011 noin 6,2 miljoonaa ja vuonna 2012 noin 5,8 miljoonaa.

Hernesaaren puoleisella toiminta-alueella sijaitsee risteilijäsatama, johon pystytään ohjaamaan Helsinkiin saapuvat suurimmat risteilyalukset. Jätkäsaaren puolella sijaitsee toistaiseksi yksi risteilijälaituripaikka, joka kuitenkin poistuu käytöstä Hernesaaren uuden laituripaikan valmistuttua. Risteilysatamassa alusliikennettä on päiväaikaan ja toiminta ajoittuu kesäkauteen, touko-syyskuun väliseen aikaan. Länsisatamassa on risteilijäaluskäyntejä noin 150 vuosittain. Matkustajia satamassa vieraili vuonna 2009 noin 270 000, vuonna 2010 noin 290 000 ja vuonna 2011 noin 320 000. Vuoden 2012 risteilymatkustajamääräksi arvioitiin noin 305 000.

Lausunto

Sataman toiminta-alueen ja toiminnan vaikutusalueen kaavoitustilanne

Vastauksena aluehallintoviraston Länsisataman kaavoitustilannetta koskevaan lisätietopyyntöön, kaupunkisuunnitteluvirasto toimittaa alueen kaavoitusta koskevan tiedon.

Jätkäsaari

Jätkäsaaren suunnittelualueella on voimassa oleva osayleiskaava 11350 (18.8.2006). Osayleiskaavassa alueelle on osoitettu kerrostalo- ja asuntovaltaisia alueita, lähipalvelu- ja työpaikka-alueita, julkisten palvelujen ja hallinnon alue sekä puisto ja urheilu- ja virkistyspalvelujen alueita. Sataman alue on osoitettu satama-alueeksi, jolle saa rakentaa liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja sekä satama- ja työpaikka-alueeksi, joka varataan matkustajasatama-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueeksi.

Länsisataman Jätkäsaaren puoleisella alueella on voimassaoleva asemakaava 8043 (12.12.1979). Asemakaavassa sataman nykyinen

toiminta-alue on merkitty satama-alueeksi (LS), jolle saa rakentaa tarvittavien laituri- ja kuormaustilojen, raiteiden, kulkuteiden sekä autopaikkojen lisäksi sataman toiminnalle tarpeellisia rakennuksia.

Jätkäsaareen kokonaisuudessaan suunnitellaan noin 14 500 asukkaan ja 6 000 työpaikan kaupunginosaa. Alueen asemakaavoitus etenee osayleiskaavan mukaisesti. Alueella on osayleiskaavan pohjalta laadittu ensimmäinen voimassa oleva asemakaava

- AK1 Jätkäsaarenkallio ja Hietasaari 11770 (25.5.2009).

Ensimmäisen asemakaavan alueella valmisteilla olevia asemakaavan muutoksia ovat tornihotelli, talletusvarasto Bunkkeri ja naapurikorttelit, Kvarteret Victoria, Lars Sonckin makasiinit L2 ja L3, puukortteli. AK1:n alueella olevia valmistuneita asemakaavan muutoksia on Verkkokaupan asemakaava 11972 (5.11.2010).

Jätkäsaaren alueen asemakaavoitusta jatketaan useilla eri kaava-alueilla, joista luettelo alla. Kaava-alueiden toteutusajankohdat ovat tämän hetkisiin suunnitelmiin perustuvia arvioita.

- AK2 Saukonlaituri, käynnistetty, toteutus 2014-2020
- AK3 Keskus- ja palvelukorttelit, käynnistetty, toteutus 2015-2022
- AK4 Liikuntapuisto, käynnistetty, toteutus 2016-2018
- AK5 Atlantinkaari, käynnistetty, toteutus 2016-2020
- AK6 Melkinlaituri, käynnistyy 2015, toteutus 2020-2024
- AK7 Matkustajasatama, käynnistetty, toteutus 2015-2020 ja
- AK8 Valtamerenlaituri, käynnistetty, toteutus 2016-2020

Hernesaari

Hernesaaren suunnittelualueelle on laadittu osayleiskaavaehdotus 12099, josta saadut lausunnot ja muistutukset on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 5.2.2013. Osayleiskaavassa sataman toiminta-alue on osoitettu risteilyliikenteen satama-alueeksi, joka varataan liikenteen hoidon kannalta tarpeellisia tiloja varten ja jota voidaan käyttää veneiden talvisäilytykseen satamatoiminnan sen mahdollistaessa. Osayleiskaava mahdollistaa yhden laituripaikan rakentamisen Hernesaaressa olemassa olevien lisäksi.

Hernesaaren osayleiskaavaehdotuksen mukainen maankäyttösuunnitelma mahdollistaa noin 5 100 asukkaan ja noin

3 800 työpaikan alueen toteuttamisen.

Satamatoiminnon vaikutusten huomioiminen kaavoituksessa

Alueiden kaavoituksessa on arvioitu ja otettu huomioon satamatoiminnasta aiheutuvia vaikutuksia läheisille alueille suunnitelluille toiminnoille.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto kiinnittää huomiota siihen, että Länsisataman ympäristön kaavoituksessa on varauduttu satamatoiminnasta aiheutuvaan meluun siten, että asuntojen sisätilat ja ulko-oleskeluun tarkoitetut alueet ovat melulta riittävästi suojassa. Viraston näkemyksen mukaan hakijan esitys melumääräyksen muuttamiseksi on perusteltua, koska alueen kaavoituksessa pystytään suunnitteluratkaisuilla varmistamaan, että asuntojen sisätiloissa ja ulko-oleskelualueilla täytetään melutason ohjearvot.

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa ympäristöluvan myöntämistä Helsingin Sataman Länsisatamalle edellä olevan lausunnon mukaisesti.

Lisätiedot

Kati Immonen, insinööri, puhelin: 310 37254
kati.immonen(a)hel.fi